

Finnwatchin vastaukset Kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä -strategiakysely

1. Mitkä ovat tärkeimpiä näkökulmia, joiden varaan ruokajärjestelmää tulee tulevaisuudessa rakentaa? Arvioi asteikolla 1-5 (ei tärkeä – erittäin tärkeä) tai valitse "En osaa sanoa"

- Elinkeinon kannattavuus ja kilpailukyky: 4
- Huoltovarmuus ja omavaraisuus: 4
- Rikas ruokakulttuuri: 1
- Ruuan terveellisyys ja turvallisuus: 4
- Ympäristökestävyys: 5

2. Valitse strategiatyössä tunnistetuista painopistealueista kolme tärkeintä suomalaisen ruokajärjestelmän 2040 kannalta:

- Resurssitehokkuus
- **Luonnon kantokyvyn ylläpito ja parantaminen**
- Elävä ruokakulttuuri, joka edistää terveyttä ja hyvinvointia
- **Huoltovarmuus ja iskunkestävyys**
- **Elinvoimaisuus, reiluus ja arvon luominen kaikille osapuolille**
- Kestäviä lisäarvotuotteita, teknologiaa ja palveluita vientiin
- Alueelliset toisiinsa kytkeytyneet ruokajärjestelmät
- Innovaatioiden ja uuden teknologian hyödyntäminen

3. Puuttuuko edellisistä strategisista painopistealueista mielestäsi jotain? Jos puuttuu, mitä? (700 merkkiä)

Ilmastokriisiin vastaaminen jää rivien väliin, vaikka onkin luettavissa useamman kohdan taustalta, erityisesti huoltovarmuuden että luonnon kantokyvyn näkökulmista. Myös elinvoimaisuuden, viennin ja innovaatioiden näkökulmasta, on olennaista tunnistaa, että ilmastokestävät ratkaisut ovat tarpeen kaikkialla maailmassa eikä ruokatuotannon tulevaisuutta voi laskea sellaisen tuotannon varaan, joka kuormittaa tarpeettomasti ympäristöä. Yksi suomalaisen ruokajärjestelmän valttikortti voisi olla esimerkiksi tarkasti tunnetut ja luotettavasti raportoidut ympäristövaikutukset, mihin liittyvää kehitystyötä tehdään jo yrityksissä ja Luonnonvarakeskuksessa.

4. Mitä suomalaisessa ruokajärjestelmässä tulisi muuttua, jotta valitsemasi painopistealueet toteutuisivat? (700 merkkiä)

Riittävän nopea ja vaikuttava muutos edellämainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi edellyttää murrosta, jossa suuripäästöisten eläinperäisten raaka-aineiden tuotannosta siirrytään vähäpäästöisiin kasvipohjaisiin raaka-aineisiin. Tämän muutostarpeen tunnistaminen ja toimeenpaneminen läpi ruokajärjestelmän on ensisijaista. Siihen tarvitaan

laajaa keinovalikoimaa kasviproteiinituotannon tukemisesta ja hiilijalanjälkilaskennan käyttöönotosta aina yritysten liiketoimintaa muuttavan yritys vastuusääntelyn kehittämiseen. Ruokastrategia on keskeinen väline näitä toimia edistävän yhteisen tahtotilan kuvaamisessa ja ruokamurroksen ohjaamisessa.

5. Mitä oman organisaatiosi, yrityksesi tai yhteisösi toiminnassa tulisi muuttaa, jotta ruokajärjestelmä edistäisi paremmin valitsemiasi painopisteitä? (700 merkkiä)

Finnwatch tekee töitä edistääkseen vastuullista yritystoimintaa, johon kuuluu ruoantuotannon päästöjen vähentäminen kaikilla portailla maatalousyrittäjistä teollisuuteen ja vähittäiskauppaan. Ruokastrategia voisi parhaimmillaan auttaa ruokajärjestelmän yrityksiä ymmärtämään oman vastuunsa koko arvoketjusta ja sen muutostarpeesta.

6. Strategian visioluonnos on: "Erinomaista ruokaa maailman kestävimmästä ruokajärjestelmästä". Mihin mahdollisuuksiin suomalaisessa ruokajärjestelmässä tulisi tarttua seuraavan 15 vuoden aikana? (700 merkkiä)

Globaali siirtymä kestävään talouteen tarkoittaa, että vähäpäästöisen ei-eläinperäisen ruoan kysyntä tulee kasvamaan. Tämä mahdollisuus tulisi nostaa ruokastrategian ytimeen. Kun kansainvälinen elintarviketeollisuus tulee jatkossa ostamaan yhä enemmän raaka-aineita, joiden päästöt ovat pienet ja todennetut, voisi Suomi ottaa nykyistä suurempi rooli globaalilla ruokamarkkinalla. Vientipotentiaalin realisoiminen edellyttää kotimaisen proteiinituotannon (sekä kasvipohjaiset että solumaatalous) määrätietoista kehittämistä, mikä mahdollistaa paitsi lopputuotteiden myös osaamisen viennin (esim. valmistusprosessien lisensointi).